

KANONIJA (31) *sb f*

k- (27), c- (3).

ka- (18), kâ- (4); kâ- *Murm, Mqcz*; ka- : kâ- *SarnStat* (6 : 2); o *jasne, końcowe a pochylone*.

sg N kanonijã (5). ◊ *G* kanonijėj (7); -ėj (1), -(e)j (6). ◊ *A* kanoniją (3). ◊ *L* kanonijėj (1) *OrzQuin*, kanonij(e) (1) *SeklKat*. ◊ *pl N* kanonije (4) [*w tym*: -ę (1), -ae (1)]; -e (1), -(e) (3). ◊ *G* kanonij (2) [*w tym*: -ii (1), -iy (1)] *SkarŻyw, CzechEp*, kanonij(e)j (1) *Diar*. ◊ *A* kanonij(e) (5) [*w tym*: -ę (4), -ae (1)]. ◊ *I* kanonijami (1). ◊ *L* kanonijäch (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn).

1. *Beneficium* zwiqzane zwykle z godnością i funkcją tzw. *kanonika katedralnego; canonicatus Murm, BartBydg, Cn; sacerdotium Mqcz; dignitas ecclesiastica solis nobilitate vel doctrina insignioribus sacerdotibus accessa, sacerdotium opulentum Cn* [*canonia Łac śr*] (28) : *Murm* 172; *Mymer*¹ 9; *BartBydg* 22; *Diar* 70; *KrowObr* 199v; Potym też pytam cię/ iáko ia mogę ná Kázálnicę/ iáko ty piżelz/ wleć fwą woła/ [...] Ia niemáiąc áni Kánoniey/ áni Plebániey żadney/ to iest/ niebędac *Minifter OrzList* b4; *BielKron* 357; *Sacerdotium* idem, Duchowny chléb/ Kanonia/ duchowny dochód. 363c; ábo wezmiecie ná fię tę díscjplinę kápice y pokuty mnińkiej: abo z Kánonii y wrzędow kościelnych dziś wítápćie. *SkarŻyw* 510; *CzechEp* 113; *PudłFr* 18; *ActReg* 173, 174; Kánonię ná Tumách Szláhcícóm z oycá y z mátki, máią bydź dawáné. *SarnStat* 177, 196, 921 *marg*.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy miejscowej [*kanonija + przymiotnik* (3), *przymiotnik + kanonija* (1)] (4): Do fyćci mnie ná Przemyłkiéy Kánoniey/ ná której przełtawam/ y tu śmierci czekam. *OrzQuin* O2; O Kanonią Gniezninską tedy natę zkancellaryei w̄m wydana iest p̄tacya fiestrzencowi me^{mm} *ActReg* 158, 173 [2 r.].

W połączeniach szeregowych (8): *RejRozpr* C; przełto fie telz naprzod s Herbow wylitziáią/ niłli w Kánoniá/ w probołtwo/ álbo w Biłkupłtwo połsełsyą wezmą. *KrowObr* 124v; áby fnich [*mieszczan*] nigdy żadny fyn nie był ná dołtoieńtwo/ áni prebendę/ áni kánoniá przy żadnym kościele gdzie są kánonicy/ przełožon. *BielKron* 370v; *SarnStat* 178 [2 r.], 179, 922 [2 r.].

2. *Siedziba kanonika, dom w którym mieszkał; canonium, locus canonicè viventibus destinatus Cn* (3) : Kapłana bys nierołgniewał/ Kiedy będzie wcanonye fpał. *SeklKat* A3v; *CzechEp* 59.

W połączeniu szeregowym (1): Apołtołowie od nie^{go} wyłáni/ nie miełzkáli ná Biłkupłtwách/ Opáctwách/ Kánoniach/ Plebániach etc. ále fię po rozmáitych kráinách tułáli *CzechEp* 58.

Cf **KANONICTWO**